

СТАН ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ВІДШКОДУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ШКОДИ ПОТЕРПІЛИМ ЗА ПІДСУМКАМИ 2008 РОКУ

Ткаченко Г.В., студент; Денисенко А.Ф., доцент

Незважаючи на щорічне зниження рівня виробничого травматизму, стан справ, що склався з охороною праці на підприємствах, вимагає удосконалення профілактичної роботи з боку всіх зацікавлених сторін.

За статистикою Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України у 2008 році, порівняно з аналогічним періодом 2007 року, кількість випадків травматизму на виробництві зменшилась на 12,2% (2 311) травмованих осіб (з 18 982 до 16 671), в т.ч. зменшилося на 7,4% (68) травмованих осіб із смертельним наслідком (з 925 до 857).

Проте рівень виробничого травматизму та профзахворюваності залишається ще досить високим. Найбільша кількість нещасних випадків зареєстрована у Донецькій (32%), Луганській (13,5%) і Дніпропетровській (8,1%) областях. Кількість травмованих осіб у цих областях складає близько 53,6% від їх загальної кількості по Україні.

Зростання зареєстрованих професійних захворювань відзначається у Донецькій області – на 8,7% (200 випадків) (з 2 296 до 2 496); Луганській області – на 31% (348 випадків) (з 1 110 до 1 458); Дніпропетровській області – на 12,7% (140 випадків) (з 1 104 до 1 244); Волинській області – на 81% (85 випадків) (з 105 до 190).

В цих же областях зареєстрована найбільша кількість професійних захворювань: Донецька (36,7%), Луганська (21,5%), Дніпропетровська (18,3%) і Львівська (9,5%).

Щодо причин та факторів нещасних випадків, то слід підкреслити, що 77,8% (13 856) нещасних випадків сталося через *організаційні причини*, це 50,2% (8 940) через порушення трудової і виробничої дисципліни; 4,6% (825) через порушення правил дорожнього руху; 4,6% (794) через порушення технологічного процесу; 3,1% (575) через недоліки під час навчання безпечним прийомом праці. 14% (2 487) нещасних випадків сталося через *технічні причини*, це 6,9% (1 235) через незадовільний технічний стан виробничих об'єктів, засобів виробництва, транспортних засобів. 8,2% (1 458) нещасних випадків сталося через *психофізіологічні причини*, це 2,5% (448) через травмування внаслідок протиправних дій інших осіб.

Одним із завдань страхування від нещасного випадку є відшкодування шкоди, пов'язаної з втратою застрахованими особами заробітної плати (відповідної її частини) під час виконання трудових обов'язків, надання їм соціальних послуг у зв'язку з ушкодженням здоров'я, а також у разі їх смерті здійснення страхових виплат непрацездатним членам їх сімей.

За 2008 р. з бюджету Фонду потерпілим (членам їх сімей) виплачено 2862,3 млн. грн., що на 426,1 млн. грн., або на 17,5% більше, ніж в попередньому році. Станом на 1 січня 2009 р. Фонд проводить страхові виплати 318 985 потерпілим (членам їх сімей), які постраждали на виробництві. Можна розрахувати

середньомісячний розмір страхової виплати на одного потерпілого (члена його сім'ї): $\frac{2862,3 \text{ млн.}}{318985 \times 12} = 747,8 \text{ грн}$ (що на 17,4% більше порівняно з 2007 роком).

У прямій залежності від кількості випадків виробничого травматизму, найбільша частина загальної суми страхових виплат по Україні за звітний період припадає на шахтарські регіони (76,9%), а саме: у Донецькій області – 39,8%, у Дніпропетровській – 14,8%, у Луганській – 16,3%, у Львівській – 6%. Також у цих регіонах склався найвищий середньомісячний розмір страхової виплати: у Львівській – 1013,7 грн., Дніпропетровській – 981,3 грн., Донецькій – 852,2 грн. областях, а також в АР Крим - 932,6 грн. та м. Києві – 763,1 грн.

Протягом 2008 року Фонд проводив виплату щомісячних страхових сум 3140 потерпілим (членам їх сімей), що проживають за межами України, в країнах з якими укладено міжнародну угоду України та передбачено здійснення страхових виплат і надання соціальних послуг. Потерпілим (членам їх сімей) за цей період було виплачено 20,6 млн. грн. або щомісячно в середньому на одного потерпілого по 549,9 грн. та на утриманця щомісячно по 517 грн. Найбільша кількість потерпілих (членів їх сімей) 2748 осіб, або 87,5% від загальної кількості осіб, які виїхали за межі України, проживають в Російській Федерації, в Республіці Білорусь відповідно 276 осіб або 8,8%, в Республіці Молдова - 39 осіб або 1,2%.

Виконавча дирекція Фонду прикладає максимум зусиль, щоб забезпечити гарантії потерпілим (членам їх сімей), як це передбачено законодавством.

З метою підвищення ефективності профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, які загрожують життю і здоров'ю працюючих, попередження виробничого травматизму, аварійності та професійної захворюваності, спричинених незадовільними умовами праці, виконавчою дирекцією Фонду соціального страхування у 2008 році організовано створення Єдиного міжгалузевого банку даних безпеки та гігієни праці на робочих місцях травмонезбезпечних підприємств з аналізом стану умов та безпеки праці на робочих місцях та обґрунтуванням організаційних, технічних, технологічних і медико-профілактичних рішень щодо обмеження впливу шкідливих і небезпечних виробничих факторів на працюючих; аналізом професійної та виробничозумовленої захворюваності, викликані професійною діяльністю та розробленням заходів профілактики.